

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2023, sp. zn. 7 Tdo 90/2023, ECLI:CZ:NS:2023:7.TDO.90.2023.1

Číslo: 30/2023

Právní věta:

Jako protiprávní může být posouzeno i jednání, kterým pachatel sice uplatňuje své subjektivní právo, avšak zjevně jej zneužívá k účelu, k němuž neslouží (§ 2 odst. 3 a § 8 o. z., § 6 o. s. ř.). Spočívá-li takové jednání pachatele v podávání občanskoprávních žalob proti zájmům poškozených s cílem je donutit, aby mu proti své vůli za cenu pro ně nevýhodnou prodali jejich nemovitou věc, může jít o pohružku jinou těžkou újmou ve smyslu § 175 odst. 1 tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.02.2023

Spisová značka: 7 Tdo 90/2023

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Protiprávnost, Vydírání

Předpisy: § 13 odst. 1 tr. zákoníku
§ 175 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání obviněného A. R. podané proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2022, sp. zn. 7 To 389/2021, v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 2 T 43/2021.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 21. 7. 2021, č. j. 2 T 43/2021-574, byla obviněná A. R. uznána vinnou přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, za který byla odsouzena k trestu odnětí svobody ve výměře osmnácti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání třiceti šesti měsíců. Podle § 48 odst. 4 písm. f) tr. zákoníku bylo obviněné uloženo, aby se během výkonu tohoto trestu zdržela neoprávněných zásahů do práv a právem chráněných zájmů poškozených.

2. Uvedeného přečinu se podle zjištění soudu prvního stupně obviněná dopustila v podstatě tím, že v době od 16. 11. 2016 do dne 3. 12. 2020, kdy jí bylo sděleno obvinění, na různých místech, a to i v Praze 8, psychickým nátlakem nutila poškozené seniory E. H. a D. H., aby jí za pro ně nevýhodných podmínek a proti jejich vůli prodali jejich nemovitost, chalupu s pozemky v obci XY, okres Klatovy, kterou v předchozí době od 14. 9. 2016 nabízeli k prodeji z důvodu vyššího věku, neboť je již vysilovalo o nemovitost pečovat, prostřednictvím realitní kanceláře M. – R./I., s. r. o., v obci XY, za částku 3 700 000 Kč, obviněná o tuto nemovitost projevila zájem za kupní cenu 3 456 000 Kč, do nemovitosti bez předchozího souhlasu poškozených nastěhovala movité věci, aniž však podepsala rezervační smlouvu, přestože k tomu byla realitní kancelář vyzývána, opakovaně se nedostavovala k notáři k podpisu kupní smlouvy, kde před podpisem měla poškozeným prokázat, že disponuje finančními prostředky na úhradu kupní ceny, načež poškození dne 14. 11. 2016 realitní kancelář dali pokyn, aby dále již s obviněnou pro ztrátu důvěry o koupi nemovitosti nejednala, a realitní kancelář toto obviněné oznámila, obviněná dne 16. 11. 2016 podala u Okresního soudu v Klatovech, sp. zn. 7 C 249/2016, žalobu o nahrazení projevu vůle, podpisu kupní smlouvy za poškozené a téhož dne podala ke Katastrálnímu úřadu pro Plzeňský kraj, Katastrálnímu úřadu v XY, žádost, aby byl soudní spor o nemovitost vyznačen v katastru nemovitostí, a tím poškozeným bránila, aby nemovitost prodali jiným zájemcům, poté poškozené krátce před nařízeným soudním jednáním dne 14. 3. 2017 navštívila v jejich bydlišti na adrese v XY a zde na poškozené čtyři hodiny činila nátlak, že jí musí nemovitost prodat za sníženou kupní cenu v částce 2 500 000 Kč, tedy o 956 000 Kč méně, než činila její údajná počáteční nabídka, jinak se s nimi bude soudit do konce jejich životů a i poté dále s jejich synem, s ultimátem do 20. 3. 2017, a když tito nadále nesouhlasili, k nařízeným soudním jednáním se nedostavovala a činila obstrukce, aby soudní řízení co nejdéle protahovala, a poté co Okresní soud v Klatovech vydal rozsudek ze dne 10. 5. 2018, sp. zn. 7 C 249/2016, jímž žalobu obviněné zamítl, a tento nabyl právní moci dne 28. 12. 2019 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 11. 2019, sp. zn. 56 Co 247/2018, zcela účelově podala dne 4. 11. 2019 totožnou žalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 a současně opětovně žádost katastrálnímu úřadu o vyznačení poznámky soudního řízení k uvedené nemovitosti, přičemž poté co Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl dne 28. 1. 2020 pod sp. zn. 13 C 239/2019 o zastavení řízení pro překážku věci pravomocně rozhodnuté, poškozené dne 20. 3. 2020 opět navštívila v místě jejich trvalého bydliště, kde jim před domem v XY zopakovala, že pokud jí nemovitost neprodají za kupní cenu 2 500 000 Kč, bude se s nimi soudit až do konce jejich života, poté dne 31. 3. 2020 podala do usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 odvolání, které odůvodnila po průtazích, nepřebírala poštu, až dne 23. 8. 2020, načež usnesení nabylo právní moci dne 16. 11. 2020 na základě usnesení Městského soudu v Praze, sp. zn. 68 Co 348/2020, a tímto mnohaletým účelovým nátlakem na poškozené seniory způsobila negativní dopad na jejich psychické zdraví, což se u poškozeného D. H. projevilo afektivní labilitou, především ve smyslu snížení nálady (depresivity), zvýšené úzkosti a obav, a u poškozené E. H. došlo k narušení psychiky s projevy spánku, změnou nálady ve smyslu až depresivní symptomatiky reaktivní, a dále somatizací, projevující se v poruchách zažívání, čímž zhoršila kvalitu jejich života.

3. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2022, č. j. 7 To 389/2021-792, byl z podnětu odvolání obviněné podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušen pouze ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. bylo znovu rozhodnuto tak, že byla obviněná při nezměněném výroku o vině přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku a dále za sbíhající se přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. a), b) tr. zákoníku a přečin neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 3 T 62/2020, odsouzena k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvaceti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání čtyřiceti měsíců. Podle § 48 odst. 4 písm. f) tr. zákoníku bylo obviněné uloženo, aby se během výkonu tohoto trestu zdržela neoprávněných zásahů do práv a právem chráněných zájmů poškozených. Podle § 82 odst. 3 tr. zákoníku byla obviněné uložena povinnost během zkušební doby podle svých sil nahradit způsobenou škodu. Podle § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku byl obviněné dále uložena

peněžitý trest v celkové výši 20 000 Kč, v počtu 100 denních sazeb ve výši 200 Kč. Podle § 68 odst. 5 tr. zákoníku bylo uloženo, že peněžitý trest bude zaplacen v měsíčních splátkách ve výši 2 000 Kč, splatných vždy do každého 20. dne v měsíci, a to pod ztrátou výhody splátek. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o trestu, který byl obviněné uložen rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 20. 4. 2022, sp. zn. 3 T 62/2020, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbyla podkladu. Jinak zůstal napadený rozsudek nezměněn.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti rozsudku odvolacího soudu podala obviněná prostřednictvím obhájce dovolání, které opřela o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. d), g) a h) tr. ř., neboť byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněné v hlavním líčení, rozhodná skutková zjištění určující pro naplnění znaků trestného činu jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů a napadený rozsudek (jakož i rozsudek soudu prvního stupně) spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení.

5. Obviněná namítala extrémní nesoulad mezi skutkovými zjištěními a právním posouzením věci. Podle jejího názoru nelze ze skutkové věty výroku o vině napadeného rozsudku dovodit naplnění znaků skutkové podstaty žalovaného trestného činu. Z popisu skutku je zřejmé, že vina obviněné byla spatřována v jednotlivých dílčích časově navazujících jednáních či úkonech, které však samy o sobě a ani ve vzájemných souvislostech nevykazovaly znaky protiprávnosti. Stran neuzavření rezervační smlouvy akcentovala, že smlouva je projevem svobodné vůle všech smluvních stran a neakceptovala ji z legitimních důvodů, neboť byla práva a povinnosti smluvních stran ve značném nepoměru. Primárně pak usilovala o uzavření kupní smlouvy a byla nakloněna uzavření písemné smlouvy o smlouvě budoucí, což je patrné z e-mailové korespondence. Svůj vážný zájem o koupi nemovitosti stvrdila úhradou zálohy na kupní cenu ve výši 130 000 Kč. Dále v rozporu s tím, co je uvedeno v popisu skutku, byl předchozí souhlas poškozených k umístění movitých věcí do jejich nemovitosti dán. Rovněž skutkové zjištění, že obviněná opakovaně odmítla uzavřít kupní smlouvu, nekoresponduje s provedenými důkazy, přičemž poukázala na dostatečný objem vlastních zdrojů a zrušení dohodnutého termínu pro uzavření kupní smlouvy dne 14. 11. 2016 z podnětu prodávajících.

6. Naplnění skutkové podstaty přečinu vydírání obviněná nespatřuje ani v opakovaném osobním kontaktu s poškozenými. Popřela, že by se při setkáních ve dnech 14. 3. 2017 a 20. 3. 2020 vyvíjela jakýkoli nátlak s cílem přimět je k uzavření kupní smlouvy za podmínek pro poškozené nevýhodných (resp. s nimiž by nesouhlasili), přičemž tato část skutku nebyla spolehlivě prokázána. I pokud by se však vyjádřila vytýkaným způsobem, nebylo by možné v jejím verbálním projevu bez dalšího spatřovat pohrůžku jiné vážné újmy předpokládanou § 175 odst. 1 tr. zákoníku, neboť se jednalo toliko o deklaraci úmyslu obviněné domáhat se ochrany jejího subjektivního práva soudní cestou. Dále v souvislosti s osobními setkáními s poškozenými uvedla, že jejich obsah nebyl prokázán, soudy vycházely výhradně z výpovědi poškozených, ačkoli obviněná již v přípravném řízení označila svědka J. L., který byl oběma těmito jednáními osobně přítomen a mohl by se k věci relevantním způsobem vyjádřit. Pro neprovedení tohoto důkazu byl porušen § 2 odst. 5 tr. ř.

7. Ani podání žaloby o nahrazení projevu vůle k Okresnímu soudu v Klatovech dne 16. 11. 2016 nelze posoudit jako formu psychického nátlaku dosahujícího intenzity vydírání ve smyslu § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Z pohledu obviněné negociační jednání účastníků fakticky dospěla až do stadia uzavření smlouvy o smlouvě budoucí kupní, byť v ústní formě, což zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“), připouští. S přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu není možné podání žaloby o nahrazení projevu vůle považovat za šikanózní výkon práva. Ani související oznámení katastru nemovitosti o zahájení řízení o nahrazení projevu vůle s následkem

vyznačení poznámky spornosti na listu vlastnictví není protiprávní a nelze jej považovat za formu nátlaku, neboť žádným způsobem neomezuje dispoziční právo vlastníka nemovitosti. Výsledek sporu pak nebylo možné předjímat, neboť žalobu podávala sama, nikoli prostřednictvím právního zástupce, jenž by mohl kvalifikovaně posoudit reálný předpoklad jejího úspěchu. Závěry o obstrukcích v občanskoprávních řízeních vedených před Okresním soudem v Klatovech i Obvodním soudem pro Prahu 1 zdůvodnila tím, že neexistuje povinnost účastníka se projednávání věci osobně účastnit a občanský soudní řád obsahuje řadu procesních nástrojů, jimiž lze případným účelovým obstrukcím v soudním řízení předcházet či je efektivně eliminovat. Tvzení, že se k nařízeným soudním jednáním k Okresnímu soudu v Klatovech nedostavovala a činila obstrukce, aby soudní řízení co nejdéle protahovala, je vadné, neboť je zcela neurčité, jelikož není specifikováno, zda se jedná o neúčast u nařízených ústních jednání nebo jiné procesní úkony obviněné v průběhu řízení. Důvodem její neúčasti pak nebyla snaha řízení protahovat, ale souběh traumatických životních situací, které se projevíly na její psychické kondici. Pokud soud žádosti účastníka o odročení ústního jednání vyhověl, pak pro takový postup byly splněny zákonné podmínky, a nemůže se jednat o účelovou obstrukci. Rovněž skutkový závěr, že posléze zcela účelově podala k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 totožnou žalobu jako předtím, nemá relevantní oporu v provedeném dokazování. Obsah žaloby totiž nebyl totožný, neboť vycházela z jiné smlouvy o smlouvě budoucí a z jiných náležitostí kupní smlouvy (co do výše kupní ceny). Výkon subjektivního práva v zásadě vylučuje protiprávnost a podání žaloby je obecně jednáním aprobovaným a mnohdy žádoucím. Právní předpisy upravující civilní proces a jejich důsledná aplikace ze strany soudu však umožňují efektivní obranu před případnými obstrukčními postupy účastníků řízení a v zásadě by měly vylučovat, aby samotným zahájením občanskoprávního sporu vznikla na straně některého z účastníků skutečně vážná újma. V této souvislosti obviněná konstatovala, že si je vědoma judikatury Nejvyššího soudu, podle níž je možné za určitých okolností šikanózní výkon práva posoudit i jako trestný čin pomluvy či vydírání, nicméně z podstatné části se tato rozhodnutí týkají podávání šikanózních insolvenčních návrhů (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 2. 2015, sp. zn. [8 Tdo 1352/2014](#), uveřejněné pod č. 49/2015 Sb. rozh. tr.). Avšak podání insolvenčního návrhu má nepoměrně větší potenciál způsobení újmy na právech dotčeného subjektu, než je tomu v případě občanskoprávního řízení. Upozornění na možnost podání občanskoprávní žaloby pak nelze bez dalšího interpretovat jako pohružku způsobení jiné těžké újmy ve smyslu § 175 odst. 1 tr. zákoníku.

8. Stran újmy poškozených v podobě zhoršení jejich zdravotního stavu obviněná konstatovala, že není zřejmá příčinná souvislost mezi jejím jednáním a nepříznivou změnou jejich zdravotního stavu.

9. Nakonec obviněná namítala procesní pochybení v průběhu řízení před soudem prvního stupně, který dne 21. 7. 2021 ve věci jednal v nepřítomnosti obviněné, ačkoli prostřednictvím svého obhájce požádala o odročení hlavního líčení ze zdravotních důvodů. Soud prvního stupně její žádosti nevyhověl s odkazem na zprávu Ústřední vojenské nemocnice, která se však později ukázala jako zcela mylná. Po vyžádání zdravotní dokumentace odvolacím soudem bylo prokázáno, že byla v Ústřední vojenské nemocnici ošetřena ve dnech 19. 7. 2021, 20. 7. 2021 a 21. 7. 2021, přesto odvolací soud uzavřel, že v době konání hlavního líčení obviněná žádný lékařský zákrok nepodstoupila a mohla se hlavního líčení účastnit. Podle názoru obviněné nelze možnost účasti u hlavního líčení zužovat na možnost její pouhé pasivní přítomnosti u jednání, ale je třeba se zabývat tím, zda byla natolik zdravotně způsobilá, aby mohla v řízení před soudem aktivně vystupovat a plnohodnotně vykonávat svá procesní práva. Pokud si soudy nevyžádaly vyjádření ošetřujícího lékaře (případně znalecký posudek o zdravotním stavu obviněné), jednalo se o pochybení znemožňující obviněné její řádnou obhajobu, neboť posouzení možnosti účasti ze zdravotních důvodů přesahuje odborné kompetence trestního soudu. Konstatovala, že pochybení nebylo zhojeno ani výsledkem obviněné před odvolacím soudem při veřejném zasedání dne 7. 9. 2022, neboť obviněná neměla v řízení před soudem prvního stupně možnost vypovídat, navrhnout důkazy, vyjadřovat se k provedeným důkazům, přičemž skutečnosti, které byly zjištěny z výslechu při veřejném zasedání,

nebyly zohledněny v rozhodnutí soudu prvního stupně a v následné revizi soudu odvolacího, což zcela odporuje zásadě dvojinstančnosti trestního řízení.

10. Závěrem proto navrhl, aby dovolací soud postupem podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

11. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve svém vyjádření uvedl, že dovolatelka obsáhle rozvádí obhajobu, kterou uplatnila v předchozím řízení včetně odvolání a soudy se s ní již vypořádaly. S argumentací soudů se pak plně ztotožnil. Konstatoval, že obviněná sděluje množství podružných okolností ve snaze vyhnout se tomu, co je podstatné pro posouzení její trestní odpovědnosti, tj. že v neprospěch poškozených zjevně zneužila svá práva, která by jinak v souladu s právem soukromým užit mohla. Takové užití práva označil za nejen trestné, ale i nepoživající žádné ochrany s odkazem na § 2 odst. 3 o. z., podle něhož nesmí být výklad a použití právního předpisu v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ani k bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění. Podle § 8 o. z. zjevné zneužití práva nepoživá právní ochrany. Zneužívaná nesmí být ani procesní práva v souladu s § 6 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Takové zneužití pak bylo nástrojem vydírání. Pokud obviněná podstatu svého jednání doznává, avšak nepovažuje je za trestné, státní zástupce dospěl k závěru, že v této části dovolání odpovídá dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., avšak je zjevně neopodstatněné, neboť právní posouzení skutku je správné.

12. Rovněž za zjevně neopodstatněné považoval státní zástupce dovolání v té části, v níž jej obviněná opírala o důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. pro svou neúčast u hlavního líčení dne 21. 7. 2021. Konstatoval, že obviněnou uváděný požadavek na tělesnou a duševní kondici osoby obviněné u hlavního líčení je zjevně nadsazený, v praxi nereálný a zákonodárcem nepředpokládaný. Pokud je někdo indisponován, zákonodárce nepředpokládá, že by se tím vyhnul projednání své trestní věci před soudem, ale takové osobě má být ustanoven obhájce podle § 36 odst. 2 tr. ř. Dovolatelka v době hlavního líčení obhájce měla, na svou obhajobu si nestěžuje, ač ani její řádně vyrozuměný obhájce se předmětného hlavního líčení nezúčastnil. S poukazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 8. 2013, sp. zn. [3 Tdo 764/2013](#), uvedl, že dostatečným důvodem neúčasti není ani samotná pracovní neschopnost. Současně pak k dodržení procesních práv obviněného může postačovat i jeho výpověď uskutečněná až ve veřejném zasedání konaném před odvolacím soudem (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2021, sp. zn. [7 Tdo 722/2021](#)). Obviněná přitom nezpochybňuje zjištění odvolacího soudu, že by samotné účasti na hlavním líčení schopna byla a v dovolání nenaznačila, že by jí snad v účasti bránily nějaké konkrétní zdravotní důvody (což není povšechné tvrzení, že nemusela být v nejlepší kondici). Učinil tedy závěr, že takové důvody neexistovaly. Dovolací námítky v této části odpovídaly dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř., avšak jsou nedůvodné, neboť svou účast u hlavního líčení řádně neomluvila a toto bylo konáno důvodně v její nepřítomnosti.

13. Závěrem proto navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.

III.

Přípustnost a důvodnost dovolání

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř.], bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněnou, prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě k tomu určeném (§ 265e tr. ř.) a splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.).

15. Nejvyšší soud se nejprve zabýval námitkami, které svým obsahem směřovaly k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. Obviněná namítala procesní pochybení soudu prvního stupně, jenž konal hlavní líčení dne 21. 7. 2021 v její nepřítomnosti navzdory její žádosti o odročení ze zdravotních důvodů, přičemž se opíral o mylné vyjádření Ústřední vojenské nemocnice.

16. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. je dán, jestliže byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání. Uplatněný dovolací důvod tedy předpokládá, že se v rozporu se zákonem konalo hlavní líčení nebo veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného, ač měla být jeho přítomnost umožněna nebo zajištěna, a obviněný tím byl zkrácen na svém právu, aby se mohl bezprostředně vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Účelem práva obviněného na projednání trestní věci v jeho přítomnosti obecně je, aby mu byla zajištěna reálná možnost vyjádřit se před soudem k tomu, co je mu v obžalobě kladeno za vinu, a k důkazům, na nichž je obžaloba založena.

17. Nikoli však každé konání hlavního líčení v nepřítomnosti obviněného je porušením uvedeného základního práva obviněného. Zákon stanoví podmínky, za kterých je takový postup možný. Podle § 202 odst. 1 tr. ř. se hlavní líčení koná za stálé přítomnosti všech členů senátu, zapisovatele a státního zástupce. Podle odst. 2 téhož ustanovení lze v nepřítomnosti obviněného hlavní líčení provést, jen když soud má za to, že lze věc spolehlivě rozhodnout a účelu trestního řízení dosáhnout i bez přítomnosti obviněného (tzv. materiální podmínka), a přitom obžaloba byla obviněnému řádně doručena a obviněný byl k hlavnímu líčení včas a řádně předvolán, o skutku, který je předmětem obžaloby, byl už některým orgánem činným v trestním řízení vyslechnut, bylo dodrženo ustanovení o zahájení trestního stíhání (§ 160 tr. ř.), obviněný byl upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění vyšetřování (§ 166 odst. 1 tr. ř.), na možnost konání hlavního líčení v jeho nepřítomnosti musí být obviněný v předvolání upozorněn. Podle § 202 odst. 4 tr. ř. nelze hlavní líčení v nepřítomnosti obviněného konat, je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let. Toto pravidlo se podle § 202 odst. 5 tr. ř. neuplatní, pokud obviněný požádá, aby hlavní líčení bylo konáno v jeho nepřítomnosti (toto jsou tzv. formální podmínky).

18. Nicméně v tomto ohledu je nutno konstatovat, že soud prvního stupně neporušil ustanovení o přítomnosti obviněné v hlavním líčení konaném dne 21. 7. 2021, neboť se nejednalo z jeho strany o svévoli, nýbrž o odůvodněný postup, když nevyhověl jejímu návrhu na odročení hlavního líčení s odkazem na vyžádanou informaci Ústřední vojenské nemocnice ze dne 20. 7. 2021 (na č. l. 555), podle níž na chirurgické klinice nebyla vyšetřena ani ošetřena. S ohledem na tyto informace byla omluva obviněné hodnocena jako účelová, neboť tato soudu nezaslala lékařskou zprávu, nadto se ani obhájce obviněné k hlavnímu líčení nedostavil a svou účast nijak neomluvil (viz bod 2. odůvodnění jeho rozsudku). Odvolací soud pak ke shodné odvolací námitce konstatoval, že žádnou vadu při procesním postupu soudu prvního stupně neshledal. Sám požádal Ústřední vojenskou nemocnici o sdělení, zda byla obviněná ve dnech 19. až 21. 7. 2021 ošetřena a z jakého důvodu. Ze zaslaných lékařských zpráv plyne, že obviněná byla ošetřena 19. 7. 2021 (propuštěna byla 20. 7. 2021 v 0:55 hod.) a poté opětovně dne 21. 7. 2021 v 23:16 hod. Odvolací soud pak sdělené informace řádně zhodnotil tak, že utrpěná zranění (tržná rána dlaně a pohmoždění lokte) nepovažoval za zranění, jež by obviněné bránila v účasti u hlavního líčení dne 21. 7. 2021 v 9:30 hod.

19. Ze základního práva na účast při jednání, které je zakotveno v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, nevyplývá povinnost soudu přizpůsobovat režim řízení a jeho průběh představám a požadavkům účastníka řízení či jeho právního zástupce. Je na orgánech činných v trestním řízení důsledně sledovat účel trestního řízení, a vynaložit veškeré úsilí a prostředky, které jsou jim ze zákona k dispozici, aby řádný výkon spravedlnosti nebyl ohrožován, aby v konkrétním případě rozlišily situace, kdy je o odročení žádáno z obstrukčních důvodů, nebo kdy jsou zde jiné závažné důvody, které jsou svojí povahou natolik významné, že by odročení úkonu trestního řízení vedlo k

porušení základního práva nebo k nenaplnění účelu trestního řízení (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2018, sp. zn. [7 Tdo 1506/2017](#)).

20. Nejvyšší soud proto dospěl k závěru, že odvolací soud nepochybil, pokud dospěl k závěru, že omluva obviněné správně nebyla akceptována a hlavní líčení bylo konáno předmětného dne. Obviněná se z konání hlavního líčení dne 21. 7. 2021 v 9:30 sice omluvila prostřednictvím svého obhájce, nikoli však řádně. K tomu, aby bylo možné považovat omluvu za řádnou, musela by obsahovat dostatečný podklad pro závěr, že zdravotní důvody skutečně znemožňují obviněné účast u hlavního líčení. Stran vlastního ošetření se obhajoba obviněné jeví jako účelová, neboť bylo prokázáno, že ve dne konání hlavního líčení byla ošetřena až v pozdních nočních hodinách (23:16 hod.), předcházející den tj. 20. 7. 2021 pak byla propuštěna z nemocnice v 00:55 hod. Nutno ve shodě s názorem odvolacího soudu konstatovat, že z vyžádaných lékařských zpráv neplyne, že by obviněná nebyla schopna osobní účasti u hlavního líčení, resp. by její potíže byly takového rázu, aby jí bránily se nařízeného hlavního líčení zúčastnit. Nelze ani přistoupit na argumentaci obhajoby, že by její případná účast byla zúžena výlučně na její pasivní přítomnost u jednání, neboť odvolací soud poukázal právě na charakter jejích zranění. Lékařské zprávy samy o sobě neprokazují, že by obviněná nebyla schopna dostavit se k soudu, a není rovněž patrné, že by jí v účasti na hlavním líčení fakticky bránily nějaké závažné zdravotní obtíže, pro které by se hlavního líčení nemohla skutečně zúčastnit. Nicméně ani z tvrzení dovolatelky nevyplývá žádná konkrétní okolnost (shodně se státním zástupcem pak Nejvyšší soud za konkrétní okolnost nepovažuje to, že „nemusela být v nejlepší kondici“), jež by jí bránila v samotné účasti na hlavním líčení. Lze pak rovněž akcentovat tu skutečnost, že obviněná byla zastoupena obhájcem, který se (ač řádně vyrozuměn) k nařízenému hlavnímu líčení bez omluvy nedostavil. Odvolací soud pak umožnil obviněné realizovat její právo vypovídat a vyjádřit se ke všem skutečnostem, přičemž obviněná vypovídala velmi podrobně (viz odstavec 6. odůvodnění jeho rozsudku), neshledal pak, že by její výpověď měla vliv na správnost skutkových zjištění soudu prvního stupně a z nich vyplývající právní kvalifikaci (viz bod 8. odůvodnění jeho rozsudku).

21. V posuzované věci se tak zjevně jednalo o případ, ve kterém bylo hlavní líčení možno konat v nepřítomnosti obviněné, neboť veškeré zákonné podmínky pro takový postup uvedené v § 202 odst. 2, 4 tr. ř. byly splněny a nebyla ani porušena zásada dvojinstančnosti trestního řízení. Dány byly i materiální podmínky pro konání hlavního líčení v její nepřítomnosti (tj. že věc lze spolehlivě rozhodnout a účelu trestního řízení dosáhnout i bez přítomnosti obviněné). Zmíněným postupem prvostupňového ani odvolacího soudu nedošlo k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř., ani tento procesní postup nekoliduje s právem obviněné na obhajobu. V rozsahu této dovolací námítky je proto podaný mimořádný opravný prostředek zjevně neopodstatněný.

22. Obviněná dále uplatnila řadu dílčích námitek, jež striktně nepodřadila pod dále zvolené důvody dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. Nejvyšší soud pak dospěl k závěru, že valnou většinu z nich, jimiž rozporuje skutková zjištění učiněná soudy, by bylo možné podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Námítku, že její jednání nebylo protiprávní, úzce spjatou s tvrzením, že nedošlo k jiné vážné újmě, i výtku neexistence příčinné souvislosti mezi jejím jednáním a psychických následkem na zdraví poškozených, pak lze podřadit pod důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

23. Pokud jde o obviněnou uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tento je dán, jestliže rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy.

24. Nutno však konstatovat, že na základě dokazování, provedeného v dostatečném rozsahu, soudy dovodily průběh skutkového děje tak, jak je popsán výše. Tato zjištění se opírají zejména o výpovědi

poškozených E. H. a D. H., které korespondují s výpovědí svědkyně J. M., s listinnými důkazy a částečně i s výpověďmi svědků P. H. a P. R. V provedených důkazech nelze shledat jakékoliv rozpory se zjištěným skutkovým stavem. Jedná se o důkazy, které ve svém souhrnu tvoří logickou soustavu vzájemně se doplňujících a na sebe navazujících důkazů ve svém celku shodně a spolehlivě prokazujících skutečnost, že se dovolatelka dopustila shora popsánoho jednání. Současně bylo zdůvodněno, proč soudy neuvěřily verzi obviněné, ať se jednalo o čtenou výpověď z přípravného řízení před soudem prvního stupně nebo dále rozvedenou, ale shodnou výpověď před odvolacím soudem (přičemž bylo uzavřeno, že jako taková neměla vliv na správnost skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně), která byla provedenými důkazy vyvrácena.

25. Poukazuje-li dovolatelka na jednotlivé podružné okolnosti (které lze nadto jen s notnou dávkou tolerance charakterizovat jako rozhodná skutková zjištění určující pro naplnění znaků trestného činu), lze ve stručnosti uvést toliko následující. Nelze jí prvně přisvědčit, že by z výpovědi poškozené E. H. vyplývalo, že by dala výslovný souhlas s uložením movitých věcí obviněné v její nemovitosti. Z její výpovědi je zřejmé, že s nastěhováním nábytku, který přivezla bez souhlasu poškozených, s manželem nesouhlasili, ale vzhledem k tomu, že už ho přivezla, tak nakonec přistoupili k jeho uskladnění. Rovněž lze v reakci na dovolací argumentaci obviněné poznamenat, že bylo prokázáno, že opakovaně obstruovala uzavření kupní smlouvy na nemovitost, o níž projevila zájem, neboť i přes výzvy realitní kanceláře nepodepsala rezervační smlouvu (ač, jak uvádí v dovolání, to není její povinnost, nicméně takový postup dokresluje její konstantní počínání), ani se nedostavovala k podpisu kupní smlouvy k notáři, kde měla prokázat, že disponuje finančními prostředky na úhradu kupní ceny. Byť by tedy vskutku měla zájem uzavřít kupní smlouvu (i po těchto peripetiích), chtěla tak učinit výlučně za jí diktovaných podmínek, s čímž poškození posléze pro ztrátu důvěry (zcela pochopitelně) nesouhlasili. K výtce obviněné stran neprokázání obsahu osobních setkání s poškozenými, přičemž popřela jakýkoli nátlak na poškozené s cílem přimět je k uzavření smlouvy za nevýhodných podmínek, lze poukázat na výpovědi poškozených manželů, jejichž obsah byl totožný, a současně lze upozornit na svědeckou výpověď jejich syna P. H., jemuž byly shodný obsah konverzace reprodukován, stejně jako svědku P. R., který potvrdil, že mu obviněná řekla, že se s poškozenými bude soudit do jejich smrti. Nejvyšší soud se ztotožňuje i se závěrem soudů, že obviněná činila obstrukce v občanskoprávních řízeních, neboť se k nim nedostavovala, popřípadě nepřebírala poštu, čímž se snažila soudní řízení co nejdéle protahovat, takový její vzorec chování je pak zřejmý i z výpovědi jejího bývalého manžela P. R., který uvedl, že obviněná nechodila na stání, když se s ní rozváděl. To se týká i účelového podání totožné žaloby k Obvodnímu soudu pro Prahu 1, byť obviněná poukazuje na rozdílný charakter žalob s ohledem na kupní cenu a data sjednání. Lze se plně ztotožnit se závěrem prezentovaným odvolacím soudem, jenž upozornil na skutečnost, že obviněná na základě nových, jí zinscenovaných osobních setkání podává nové žaloby. Nadto lze zmínit i skutečný výsledek řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 13 C 239/2019 (ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze pod sp. zn. 68 Co 348/2020), neboť tento rozhodl o zastavení řízení pro překážku věci pravomocně rozhodnuté.

26. Námitky obviněné tak byly bezpředmětné, neboť existence případného zjevného rozporu mezi učiněnými skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy nemůže být založena jen na tom, že obviněná předkládá vlastní hodnocení důkazů a dovozuje z toho jiné skutkové, popř. i právní závěry (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. [8 Tdo 1268/2013](#)). Takový zjevný rozpor by bylo namísto dovodit zejména, pokud by skutková zjištění neměla vůbec žádnou obsahovou vazbu na provedené důkazy, případně nevyplývala z důkazů při žádném z logických způsobů jejich hodnocení, anebo že zjištění jsou pravým opakem toho, co bylo obsahem dokazování apod. K tomu však v nyní projednávané věci nedošlo. Zjištění učiněná soudem prvního stupně totiž z provedených důkazů zřetelně vyplývají. Veškeré své závěry potom soudy obou stupňů rozebraly i odůvodnily (viz zejména bod 13. odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně a bod 8. odůvodnění rozsudku odvolacího soudu). V podrobnostech proto Nejvyšší soud na odůvodnění obou rozsudků odkazuje.

Není předmětem řízení o dovolání jednotlivé důkazy znovu dopodrobna reprodukovat, rozebírat, porovnávat, přehodnocovat a vyvozovat z nich vlastní skutkové závěry. Podstatné je, že soudy hodnotily důkazy ve shodě s jejich obsahem, že se nedopustily žádné deformace důkazů a že ani jinak nevybočily z mezí volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř.

27. Další výtka obviněné směřovala k porušení § 2 odst. 5 tr. ř. spočívající v neprokázání obsahu osobních setkání s poškozenými, k němuž označila důkaz výslechem svědka J. L. Lze tedy připustit, že v souladu s ustanovením § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. namítala, že nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Nejvyšší soud však tuto námitku shledal jako neopodstatněnou. Především je namístě připomenout, že soud nemusí realizovat všechny důkazní návrhy, které strany učiní. Neprovedení navrhovaného důkazu je namístě, pokud tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je navrhován důkaz, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení, dále pokud důkaz není s to ani ověřit ani vyvrátit tvrzenou skutečnost, čili ve vazbě na toto tvrzení nedisponuje vypovídací potencií, a konečně pokud je důkaz nadbytečný, tj. argument, podle něhož určité tvrzení, k jehož ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, bylo již v dosavadním řízení bez důvodných pochybností (s praktickou jistotou) ověřeno nebo vyvráceno (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. [I. ÚS 733/01](#)). Jinak řečeno, obecné soudy nejsou povinny všechny navrhované důkazy provádět, zejména jde-li o důkazy nadbytečné, duplicitní či irelevantní; soudy jsou však vždy povinny v odůvodnění uvést důvod, proč důkaz nepokládaly za nutné provádět (náleží Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2012, sp. zn. [III. ÚS 1148/09](#)).

28. Lze konstatovat, že odvolací soud v bodě 9. odůvodnění svého rozsudku tento důkazní návrh neopomenul, neboť dospěl k závěru, že skutkový základ již byl prokázán beze všech pochybností, a tudíž nebylo nutné doplnit dokazování výslechem J. L. S jeho závěry se Nejvyšší soud v plném rozsahu ztotožnil, proto ani citovanou vadou, předvídanou další alternativou důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., důkazní řízení netrpí.

29. Pokud jde o obviněnou uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., tento je dán v případech, ve kterých rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Skutkový stav je zde hodnocen v zásadě pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly právně posouzeny v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva.

30. Obviněná A. R. tedy právně relevantním způsobem v rámci citovaného důvodu dovolání v jeho primárním smyslu namítala, že její jednání nebylo protiprávní, přičemž nemohla být naplněna objektivní stránka skutkové podstaty trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, konkrétně v části „pohrůžky jiné těžké újmy“, neboť její postup nelze považovat za formu nátlaku, nýbrž za výkon subjektivního práva, který nelze vykládat jako šikanózní. Rovněž pak vytýkala neexistenci příčinné souvislosti mezi jejím jednáním a nepříznivou změnou na zdravotním stavu poškozených.

31. S ohledem na uplatněnou výtka Nejvyšší soud nejprve obecně predestinuje, že znak protiprávnosti jejího jednání podle § 13 odst. 1 tr. zákoníku podle trestněprávní teorie znamená rozpor s právní normou v rámci právního řádu, přičemž se zkoumá vzhledem k celému právnímu řádu. Tento se pak odvíjel právě od souhrnu jednotlivých zjištěných skutečností, v němž lze bezpochyby spatřovat psychický účelový nátlak obviněné v podobě pohrůžky jiné těžké újmy, jak bude osvětleno dále. Lze však již na tomto místě akcentovat, že obviněné není kladeno za vinu, že by ze své pozice vykonávala svá subjektivní práva, k čemuž je samozřejmě plně oprávněna, ale že tak činila šikanózním způsobem s cílem, aby jí poškození proti jejich vůli prodali jejich nemovitost. Platí přitom, že podle § 2 odst. 3 o. z. výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění, a zejména pak podle § 8 o. z. zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany. V obdobném smyslu musí být podle § 6 věty druhé o. s. ř. jeho

ustanovení vykládána a používána tak, aby nedocházelo k jejich zneužívání. Právě ve zjevném zneužití práv obviněné je shledána protiprávnost jejího jednání, která založila její trestní odpovědnost za trestný čin vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku.

32. Pokud obviněná v rámci své obhajoby tvrdila, že nemohla nutit jiného, aby něco konal pod pohrůzkou jiné těžké újmy, nebylo možno jí přisvědčit. Pohrůzka jiné těžké újmy jakožto jedna z alternativ účelového nátlaku na jiného může být naplněna širokým spektrem jednání, neboť povahu jiné těžké újmy mohou mít různorodé zásahy do práv jiné osoby. Musí však jít o neoprávněné jednání pachatele, který hrozí způsobením takových následků, jež jsou svou intenzitou srovnatelné s hrozbou spojenou s pohrůzkou násilí, takže pohrůzka jiné těžké újmy může u poškozeného vyvolat obavu obdobnou s ohrožením nebo života nebo zdraví. O trestný čin vydírání se vskutku nemůže jednat v případech, kdy je pohrůzka jiné těžké újmy uskutečňována zcela v souladu se zákonem (míní se tím například to, že věřitel upozorní dlužníka, že v případě nezaplacení dluhu do určité doby na něj podá žalobu). Odpovědnost za vydírání však může nastat, jestliže sice pachatel hrozí něčím, co by za jiných okolností mohl zcela v souladu s právem vykonat, jestliže je taková pohrůzka použita k účelu, ke kterému neslouží. Jinou těžkou újmou může být i zahájení trestního stíhání v důsledku oznámení trestného činu, jímž pachatel poškozenému hrozí, přičemž je nerozhodné, zda se poškozený trestné činnosti, jejímž oznámením se hrozí, dopustil či nikoli (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. [27/1982](#) Sb. rozh. tr.). Podobně může pohrůzka jiné těžké újmy spočívat v hrozbě uplatnění zajišťovacích institutů, například vazby (srov. přiměřeně rozhodnutí uveřejněné pod č. [31/2004](#) Sb. rozh. tr.) či hrozbě udání pro daňové úniky, které bude podáno u správce daně, přičemž opět nezáleží na tom, zda by takové udání mělo být pravdivé, anebo nepravdivé (srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. [14/2019](#) Sb. rozh. tr.). Pohrůzka těmito formami jiné těžké újmy může naplňovat znaky skutkové podstaty vydírání výhradně tehdy, jestliže je použita protiprávním způsobem, respektive k účelu, k němuž daný úkon neslouží (například hrozba zahájení trestního stíhání, popřípadě použití zajišťovacích úkonů, učiněná s cílem vymoci zaplacení dluhu ze strany poškozeného, hrozba udání pro daňové úniky směřující k tomu, aby se poškozený neúčastnil veřejné soutěže apod.; viz ŠČERBA, F. a kol. Trestní zákoník. § 1 až 204. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 1449 až 1451).

33. Rovněž podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení, jímž pachatel chtěl donutit poškozeného k plnění, které neměl povinnost poskytnout, pokud k němu došlo na základě vědomě nepravdivých skutečností bez faktické existence okolností splňujících zákonné podmínky úpadku, je nedovoleným prostředkem a lze jej kvalifikovat jako pohrůzku jiné těžké újmy. Návrh na zahájení insolvenčního řízení není dovoleným prostředkem, je-li ho v rozporu se zásadami insolvenčního řízení zneužito k jiným než v zákoně uvedeným účelům. Děje se tak zejména tehdy, když slouží k prosazení vlastních zájmů osoby podávající takový návrh, vedený především snahou uškodit osobě, na jejíž majetek je insolvenční návrh podáván, a donutit ji, aby něco konala, opominula nebo trpěla, aniž by návrhovaatel měl skutečné poznatky o tom, že dotčená osoba (fyzická nebo právnická) je v úpadku (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. [49/2015](#) Sb. rozh. tr.).

34. V souladu s názorem soudů obou stupňů Nejvyšší soud konstatuje, že ze zjištěných skutkových okolností plyne správnost závěru, že obviněná takovou pohrůzkou užila. Nelze bez dalšího přisvědčit argumentaci obviněné, podle níž má podání insolvenčního návrhu nepoměrně větší potenciál na způsobení újmy na právech dotčeného subjektu, než je tomu v případě občanskoprávního řízení. Lze však souhlasit s tím, že upozornění na možnost podání občanskoprávní žaloby nelze bez dalšího interpretovat jako pohrůzku způsobení jiné těžké újmy ve smyslu § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Obviněná však v neprospěch poškozených zjevně zneužila svá práva, která by jinak užít mohla, přičemž takové zneužití bylo nástrojem jejího vydírání. Proto lze dospět k závěru, že ani žaloba v rámci civilního řízení (resp. opakované podávání nadto totožných žalob s důsledky s nimi spojenými identifikovanými dále) není dovoleným prostředkem, je-li zneužit k jiným účelům než domáhání se svého domnělého práva, jak vyplývá z dokazování učiněném v této věci.

35. Ačkoliv primárně by se tedy nemuselo jednat o pohrůžku jiné těžké újmy, v tomto případě nelze pominout již soudy uváděné okolnosti, a to že obviněná nutila poškozené, aby s ní uzavřeli kupní smlouvu na rekreační nemovitost v jejich vlastnictví, ač o to pro ztrátu důvěry v obviněnou neměli zájem, za pro ně nevýhodných podmínek, přičemž pro případ, že by tak neučinili, jim hrozila pro ně těžkou újmou spočívající v tom, že budou po zbytek svého života šikanózně vystaveni soudním řízením, které obviněná účelově vyvolávala, nedomohou se prodeje nemovitosti jiným vážným zájemcům, takže neobdrží finanční prostředky zpeněžením svého majetku, tak aby si je ještě mohli ve stáří užít a hradit si případně sociální a zdravotní péči, a budou nadále muset investovat své finanční prostředky i ubývající životní síly do údržby a správy nemovitosti, přičemž i z důvodu několikaletého stavu, v němž poškozené tímto jednáním udržovala, způsobila dočasné zhoršení jejich zdravotního stavu. Platí přitom, že při posuzování, zda jde o pohrůžku jinou těžkou újmou, je třeba přihlížet též např. k závažnosti možného narušení osobních, rodinných, pracovních či podnikatelských nebo jiných vztahů poškozeného pro případ uskutečnění učiněné pohrůžky, k individuálním rysům osoby poškozeného, k intenzitě ovlivnění jeho psychického stavu apod., neboť dopad stejné pohrůžky může být podle její povahy u různých poškozených odlišný (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. [25/2012](#) Sb. rozh. tr.). Současně je pak podstatná pachatelova představa o tom, že oběť bude hrozbou danou újmou vnímat tak citelně, že to umožní uskutečnit pachatelům záměr (viz rozhodnutí uveřejněné pod č. [32/2020](#) Sb. rozh. tr.).

36. Jestliže pachatelka vyhrožovala poškozeným, že se s nimi bude soudit do konce jejich životů (a poté i s jejich synem) za současné vědomosti neoprávněnosti jejich nároků (nelze souhlasit s tvrzením, že výsledek sporu nebylo možno předvídat, a to minimálně při opakovaně podané žalobě k jinému soudu, řízení o níž také bylo zastaveno pro překážku věci pravomocně rozhodnuté), není vyloučeno takovou formou nátlaku na poškozené, jímž je nutila, aby něco konali, považovat za významný zásah do jejich životů, kterým byl naplněn zákonný znak trestného činu vydírání spočívající v pohrůžce jinou těžkou újmou. Tento se pak projevil nejen s ohledem na jejich seniorský věk v osobní a zdravotní sféře, rovněž i ve sféře majetkové, neboť byli vystaveni situaci, kdy nebyli předmětnou nemovitost schopni prodat. Je přitom irelevantní tvrzení obviněné, že (opakované a dlouholeté) vyznačení poznámky soudního řízení - plomby v katastru nemovitostí jim formálně nijak nebránila v dispozici s danou nemovitou věcí, když fakticky nebyli schopni prodej uskutečnit, pročež i vážní zájemci (zjištění dokazováním) nakonec od svého záměru pro přetrvávající spor odstoupili, a nynější zájemci čekali na ukončení sporu, což je v takových případech zcela logické. Stran individuálních rysů poškozených a intenzity ovlivnění jejich psychického stavu lze konstatovat, že zřejmě za plného vědomí ze strany obviněné o jejich věku (a s tím i souvisejícími důvody prodeje, když je již vysilovalo o nemovitost pečovat) došlo k velice intenzivnímu ovlivnění jejich psychického stavu, přičemž pachatelčina představa rozhodně směřovala k tomu, že poškození budou danou újmu vnímat natolik citlivě, aby jí to umožnilo dosáhnout kýženého záměru.

37. Rozporovala-li dále obviněná existenci příčinné souvislosti mezi jejím jednáním a nepříznivou změnou zdravotního stavu poškozených, lze toliko konstatovat, že takový závěr byl spolehlivě doložen především znaleckými posudky z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, vyhotovených za účelem vyšetření duševního stavu poškozených D. a E. H., a má oporu i v ostatních provedených důkazech (především výpovědích poškozených). Bylo totiž stručně řečeno konstatováno, že v souvislosti s jednáním obviněné došlo ke zhoršení psychického stavu obou poškozených (za příčinu bylo explicitně označeno chování obviněné, které je předmětem nyní posuzované věci), přičemž po jejím pomnutí je velká šance na úpravu psychického stavu obou poškozených.

38. Nejvyšší soud tak rovněž dospěl k závěru, že jednání obviněné bylo protiprávní a naplnilo objektivní stránku trestného činu vydírání a její námitka je tudíž zjevně neopodstatněná.

IV.

Závěrem k podanému dovolání

39. Souhrnně řečeno, naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d), g) či h) tr. ř. nebylo možné na základě předložené argumentace dovodit.

40. Z důvodů, které byly vyloženy v předcházejících částech tohoto rozhodnutí, Nejvyšší soud zjevně neopodstatněné dovolání obviněné A. R. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.